

Frankiewicz, Marian

Budżet miasta Płocka na rok 1960

Notatki Płockie 4/13-14, 52-54

1959

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

sesji, świadczących, że przyczyniła się ona do spopularyzowania dzieła Gustawa Zielińskiego oraz do aktywizacji współczesnego ruchu regionalnego. Opracowaniem konkretnych wniosków w tej ostatniej sprawie ma zająć się powołana na zjeździe komisja.

Po zakończeniu obrad uczestnicy sesji zwiedzili zabytki Płocka i Bibliotekę im. Zielińskich.

* * *

Towarzystwo Naukowe Płockie starało się także, by uroczystości jubileuszowe objęły swoim zasięgiem młodzież. Temu celowi służyły apele na terenie szkół płockich, które odbyły się w czasie trwania sesji i po jej zakończeniu. Na apalach odczytano wydany przez TNP artykuł mgr St. Kostaneckiego p. t. „150-ta rocznica urodzin Gustawa Zielińskiego”, szerzej przedstawiający lata spędzone przez niego w szkole płockiej, oraz recytowano wiersze poety. Ponadto w dniach od 7 do 12 października była znów czynna wystawa jubileuszowa p. t. „Gustaw Zieliński. W 150-tą rocznicę urodzin”. Wystawę zwiedziło przeszło 1000 osób, w tym 22 wycieczki szkolne (z Płocka, Radziwa i jedna z Warszawy).

Radiowęzeł płocki, obsługujący przeszło 8 tysięcy głośników w mieście i powiecie, swymi au-

dycjami przyczynił się wydatnie do spopularyzowania jubileuszu wśród mieszkańców płockiego regionu. Nadał on szereg komunikatów i dłuższych sprawozdań z uroczystości, opracowanych przez kierowniczkę radiowęzła p. Wacławę Nowakowską i redaktora Konstantego Modlińskiego. Ponadto w dniu 11 października p. Krystyna Jankowska, członek zarządu TNP, recytowała w audycji radiowęzła wiersze Gustawa Zielińskiego. Były one umiejętnie wybrane i ładnie wypowiedziane. W audycji w dniu 23 października mgr Halina Kostanecka wygłosiła pogadankę p. t.: „O Bibliotece Gustawa Zielińskiego w Skępem”.

* * *

Przebieg płockich uroczystości jubileuszowych 150-tej rocznicy urodzin Gustawa Zielińskiego wykazał, że były one obchodem dobrze zaplanowanym i dobrze wykonanym. Odbiły się one szerokim i życzliwym echem nie tylko na Mazowszu Płockim, lecz także na terenie całego kraju. Połączyła się w nich szczęśliwie tradycja historyczna z pracą dla dnia dzisiejszego i przyszłości.

S. K.

MARIAN FRANKIEWICZ

BUDŻET MIASTA PŁOCKA NA ROK 1960

W dniu 28 sierpnia b.r. Miejska Rada Narodowa uchwaliła budżet na 1960 rok zamykający się w kwocie 72.102.000 zł i związany z nim plan gospodarczy dla m. Płocka. Nowy budżet cechujący: wzrost wydatków o ponad 14 milionów zł w stosunku do r.b., wzrost wydatków inwestycyjnych o ponad 4,5 milionów złotych oraz kompresja wydatków administracyjnych.

— z gospodarki uspołecznionej (dz. 1 i 1a budż.) na zł	26.417.000.—	(r.b. 23.550.600.—)
— z gospodarki nieuspołecznionej (dz. 2)	5.330.000.—	(r.b. 4.890.000.—)
— z tyt. podatków i opłat ludności (dz. 3)	7.950.000.—	(r.b. 6.009.000.—)
— z tyt. innych źródeł (dz. 5)	4.842.000.—	(r.b. 3.999.800.—)

Wydatki natomiast zostały ustalone w następującej wysokości:

— na zdrowie zł 23.355.600 (32,4% budżetu)		
w tym dotychczasowe zadania	17.855.600	w br. wobec 17.260.500
nowe	5.500.000	
— na oświatę zł 16.406.700 (22,7% budżetu)		
w tym dotychczasowe zadania	11.498.700	w br. wobec 11.416.700
nowe	4.908.800	
— na gospodarkę komunalną zł 14.809.500.— (20,6% budżetu)		(wobec br. 16.686.300.—)
— na inwestycje zł 12.337.000.— (17,1% budżetu)		(wobec br. 7.556.000.—)
— na inne cele (w tym admin.) zł 5.193.200.— (7,2% budżetu)		(wobec br. 5.797.500.—)

W zakresie zdrowia (32,4% budżetu) przewidziane zostały nakłady:

— na szpital	zł 8.890.900.—	(wobec 8.761.9 w b.r.)
— na leczn. otw.	zł 4.279.500.—	(wobec 4.205.8 w b.r.)
— szkolenie zawodowe	zł 1.450.000.—	(wobec 1.169.8 w b.r.)
— inne cele	zł 3.235.200.—	(wobec 3.123.0 w b.r.)
— leki	zł 5.500.000.—	nowe zadanie budżetowe

Do obowiązków miasta należy m.in. obsługa budżetowa szpitala o 378 łóżkach, obejmującego swym zasięgiem miasto i sąsiednie powiaty. W szpitalu jest czynnych 9 oddziałów specjalistycznych. Zatrudnienie obejmuje obecnie 257 osób (lekarzy, pielęgniarek, obsługi admin). W lecznictwie otwartym zorganizowanych jest

m.in. 12 rejonów, 9 przychodni specjalistycznych, poradnia dziecięca, dentystyczna, Rentgen i Stacja Pogotowia Ratunkowego.

Na utrzymanie szkół i placówek oświatowych przewidziany został udział 22,7% budżetu a mianowicie: wydatki

— na utrzymanie szk. podstaw.	zł 7.700.000 (w br. 7.497.000.—)
— na utrzymanie domu młodz.	zł 1.300.000 (nowe zadanie)
— na utrzymanie liceów ogólnok.	zł 2.272.000 (nowe zadanie)
— na utrzymanie przedszkoli	zł 1.831.000 (w br. 1.831.000.—)
— na inne zadania	zł 3.303.700

Miasto utrzymuje 9 szkół podstawowych ze 168 oddziałami, 6804 uczniami i 210 nauczycielami. Ponadto obsługą budżetową są objęte: 3 licea ogólnokształc., 2 internaty, dom młodzieżowy; „Sta-

niślawówka”, 6 przedszkoli, 9 świetlic, szkoła dla pracujących, dom kultury, 3 ogródki jordanowskie, kolonie letnie i pomoc dzieciom.

Wydatki na gospodarkę komunalną (20,6% budz.) ustalone zostały na następujące cele:	
wydatki na remonty budynków mieszkalnych	zł 6.000.000.— (w br. 6.000.000)
na budowę nowych domów (ZOR)	zł 3.240.000.— (w br. 2.943.000)
na budowę i remont ulic	zł 2.035.000.— (w br. 2.205.000) bez środ. dod. na ul. Kolejową 1500.000 zł
zielen w mieście	zł 900.000.— (w br. 1.415.000)
ZOO	zł 1.015.000.— (w br. 830.000)
Inne wydatki, oświetlenie, oczyszczanie, dopłata do przedsiębiorstw	zł 1619.500.— (w br. 3.323.300)
Na inne cele za 5.193.200.— — przewidziane zostały wydatki m.i.	
na utrzymanie Straży Pożarnej	zł 1.697.000.—
na utrzymanie Rady Narodowej	zł 976.600
na cele kulturalne	
w tym: szkoła muzyczna	zł 455.200.—
muzea	zł 187.200.—
biblioteki	zł 186.100
na zasiłki	

Inwestycje scentralizowane obejmują:

— dalszą budowę przetw. owocowo-warz.	zł 9.837.000.—
— rozpoczęcie budowy wodociągów w Radziwiu	zł 2.000.000.—
— dokończenie budowy wodociągów w Płocku	zł 500.000.—

Niezależnie od inwestycji dokonywanych w ramach budżetu Rady Narodowej przeprowadzane będą inwestycje z funduszy specjalnych (budowa 2 szkół) i ze środków przedsiębiorstw, spółdzielczości oraz ludności (budowa domów mieszkalnych, rozbudowa zakładów itp.).

Zaplanowany też został udział społeczeństwa w czynnie społecznym (głównie budowa Bulwaru, prace przy zieleńcach i budowa szkół).

Na ostatniej Sesji Rady Narodowej Obywatele radni m.in. radny ob. Buczyński — dawali wyraz troski o zabezpieczenie wykonania zadań. Postulowano udzielenie pomocy Szkole Ogólnokształcącej im. Wł. Jagiełły, co do nadbudowy piętra dla uzyskania 5 nowych sal lekcyjnych. Postulat ten znalazł wyraz w uchwale Sesji.

Wskazywano na niedostateczną pracę Zarządu Zieleni Miejskiej, na zbyt wysokie ceny kwiatów, brak WC przy przystani wodnej. Obywatele radni dawali wyraz zaniepokojeniu z powodu niszczenia majątku komunalnego, rozbijaniu lamp, niszczenia zieleni, zarzysowywaniu nowych tynków przez chuliganów i zbyt słabe reagowanie na to władz porządkowych.

Na Sesji podkreślono konieczność przeprowadzenia w przedsiębiorstwach terenowych obniżki kosztów i podniesienia ich rentowności w celu zwiększenia ich udziału w dochodach miasta. Postulowano przyspieszenie wprowadzenia komunikacji miejskiej, co jak wyjaśniono ze strony Prezydium MRN ma nastąpić w IV kwartale b.r.

Przewodniczący FB i Pl podkreślił m. in., że Prezydium MRN wiele uwagi powinno poświęcić realizacji wpływów w przyszłym roku. Brak środków nie pozwolił niestety na przeznaczenie odpowiednich funduszy na budowę drugiej szkoły powszechnej, na rozpoczęcie budowy nowego Targowiska (w rejonie Al. Kobylińskiego obok Tartaku).

Nie można było również przeznaczyć żadnych środków na zabezpieczenie obsuwających się zboczy nadwiślańskich, na budowę tak potrzebnego miastu kąpieliska, na budowę ulic w zaniedbanych jeszcze dzielnicach miasta. Nie udało się także uwzględnić choćby w części postulatów wysuwanych przez wyborców na spotkaniach z radnymi.

W zakończeniu swej wypowiedzi Przewodniczący Komisji FB i Pl dał wyraz przekonaniu, że budżet na 1960 rok zamyka pewien okres rozwoju miasta i to miasta niedużego o charakterze prowincjonalnym i o słabym nasileniu przemysłu.

Od 1961 roku Płock wejdzie w nowy etap, etap szybkiego przekształcania się w duży conajmniej 100-tysięczny ośrodek przemysłowy i administracyjny, a to w związku z rozpoczęciem w połowie 1960 r. budowy Kombinatu petrochemicznego.

RECENZJE

BENON DYMEK

KSIĄŻKA O TOMASZU NOCZNICKIM

„Książka i Wiedza” w historycznej serii „Światowid”, wydała książkę H. Syski — „Twarde życie Tomasza Nocznickiego”. Twórczość H. Syski jest związana nierozdzielnie z Mazowszem i tym razem pisarz pozostał wierny tej zasadzie pisząc o życiu wielkiego wizjonera postępowego ruchu ludowego, syna ziemi mazowieckiej, Tomasza Nocznickiego.

Treścią książki jest „twarde życie” działacza i pisarza chłopskiego, współzałożyciela radykalnego „Zarania” i „Wyzwolenia”, zahartowanego obrońcy chłopca pracującego.

Tomasz Nocznicki urodził się na ziemi grójeckiej w 1862 r. Życie jego jest związane ze wsią mazowiecką, ale spuścizna po nim należy do skarbu całego narodu. Od dzieciństwa pracował u przybranych rodziców, a w 15-tym roku życia samodzielnie rozpoczął borykanie się z życiem. Tak o tym pisze w swej autobiografii „Zostawszy sam na świecie w 15-tym roku życia, nie umiejąc nic prawie, bo tylko czytać, musiałem szukać chleba, to znaczy pracy, bo biedny człowiek tylko za pracę ma pożywienie”.¹⁾ Później 7 lat służył w wojsku carskim, pracował na poczcie, a od 32 roku życia rozpoczął pracę społeczną w ruchu ludowym. Pisał do „Zorzy” organizował kółka rolnicze im. Staśzica, które wysoko ocenił Adolf Warski.²⁾ Brał czynny udział w ruchu „Zaraniarskim”, on jeden z pierwszych wysunął hasło „sami sobie” O „Zaraniaszach” tak pisał A. Warski — „Chłopi zaś zaczynają odrzucać opiekę reakcyjnych księży i panów, chcą być „sami sobie”.

Na tym gruncie rozwija się ruch ludowy, którego organem jest „Zaranie” i to wywołuje nienawiść demokratów narodowych, realistów, klerykałów, którym wymyka się z rąk część wpływów politycznych i duchowych.³⁾

Nocznicki nie stronił od pracy społecznej na wsi. W czasie pierwszej wojny światowej propagował ideę niepodległości wolnej Polski, w której władze objąłby lud. Był jednym z organizatorów Polskiego Stronnictwa Ludowego w królestwie, i jego pierwszym prezesem, oraz

Budowa tego Kombinatu napewno pozwoli na rozwiązanie w niedalekim czasie szeregu problemów i trudności, które jeszcze dzisiaj wydają się być nie do pokonania.

W zatwierdzonym planie gospodarczym na 1960 r. ustalone zostały m. in. wskazówki wzrostu obrotu detal. o 3,4% (MHD o 2,6%) wzrostu obrotów Pl. Zakł. Gastr. o 4,8%, wzrostu produkcji przemysłu terenowego o 1,1%.

redaktorem organu prasowego „Wyzwolenie”. Po wojnie został ministrem bez teki w rządzie lubelskim. Przez cały okres dwudziestolecia należał do PSL „Wyzwolenia”, reprezentując w tym stronnictwie lewe skrzydło. Z ramienia tegoż stronnictwa został wybrany posłem na Sejm kadencji 1922—1927, w latach 1928—1933 senatorem do Senatu. Zmarł w czasie okupacji hitlerowskiej w listopadzie 1944 r. w szpitalu w Słomnikach pod Krakowem.

Nocznicki był nie tylko działaczem, ale wytrawnym publicystą o głębokim rozumie i doświadczeniu. I słusznie tę stronę uwypuklił w swojej książce H. Syska.

Nocznicki pisał artykuły do 24 pism krajowych i zagranicznych — do „Zorzy”, „Prawdy”, „Siewby”, „Zarania”, „Wyzwolenie” i innych, jak sam oblicza napisał ich ponad 2 tysiące, posiadał także ponad 5 tys. bibliotekę. Oprócz tego wydał kilka broszur, przeznaczonych dla czytelnika wiejskiego.⁴⁾ Zawsze poruszał problemy nurtujące wieś polską i bronił swoich lewicowych poglądów.

Autor biografii naogół przedstawił Nocznickiego takim jakim był i jak rosła jego świadomość. Pokazał jak systematycznie pękały jego złudzenia na to, że lud wygra wybory, otrzymuje ziemię, i weźmie władzę. Sam Nocznicki mawiał o sobie, iż bieda była jego jedynym uniwersytetem i profesorem.

Znał dokładnie wieś, jej bolączki i marzenia i rósł razem z ruchem ludowym, aż pod samą

1) Tomasz Nocznicki, „Moje wspomnienia z ubiegłego życia”. Nakładem Stronnictwa Ludowego, 1947.

2) A. Warski, Wybór pism i przemówień, tom I. Książka i Wiedza, 1958. art. „O dusze pańszczyźniane” s. 488—498.

3) Jak wyżej, art. „Walka chłopów”, s. 460.

4) Oto niektóre z nich: 1) „Prawda o bezpartyjności”, Warszawa 1919 r. Skład Główny w Redakcji „Wyzwolenia”. 2) Sprawa przyszłości ludu rolnego Polski”. Warszawa 1919 r. PSL, 3) „O zaraniu i zaraniarach” Lublin 1921 r. 4) „Co chłopi o pańszczyźnie powinni wiedzieć”. Warszawa 1935. Wydawnictwo Stronnictwa Ludowego.